

Verkorte uitgave kwalificatiedossier

Machinaal houtbewerker

In deze verkorte uitgave geven we u een overzicht van de belangrijkste onderdelen uit het kwalificatiedossier Machinaal houtbewerker. In kwalificatiedossiers staan de eisen waaraan deelnemers moeten voldoen aan het eind van hun competentiegerichte opleiding.

Zowel voor de opleiding als voor de examens van deelnemers wordt de informatie uit kwalificatiedossiers gebruikt. Kwalificatiedossiers worden opgesteld door onderwijsveld en bedrijfsleven samen.

Deze verkorte uitgave is geldig voor deelnemers die vanaf schooljaar 2010-2011 starten met hun opleiding. De complete kwalificatiedossiers zijn te vinden op www.kwalificatiesmbo.nl.

**GELDIG VANAF
SCHOOLJAAR
2010 - 2011**

Machinaal houtbewerker

Werken met machines

De machinaal houtbewerker bewerkt hout en plaatmateriaal met machines tot onderdelen of eindproducten. Hij kan werkzaam zijn in de timmerindustrie, de meubelindustrie of de houthandel. Veel van de houten producten om ons heen zijn op maat gezaagd, geschaafd en geprofileerd door de machinaal houtbewerker. Van onderdelen voor kozijnen, trappen of balies tot op maat geschaafde planken voor een klant.

De houtverwerkende industrie staat niet stil. De toename van automatisering zorgt ervoor dat de machinaal houtbewerker steeds meer met computergestuurde houtbewerkingsmachines werkt.

De Machinaal houtbewerker aan de slag:

Op niveau 2

De werkzaamheden van de machinaal houtbewerker draaien om het bewerken van hout en plaatmateriaal. Eerst bereidt hij de opdracht voor. Vervolgens verzamelt hij het benodigde hout en plaatmateriaal. Hij selecteert de snijgereedschappen, brengt ze aan en stelt de houtbewerkingsmachine in. Daarna begint hij met het daadwerkelijke bewerken van het hout of plaatmateriaal. Als al het materiaal is bewerkt, is het klaar voor montage of transport. De machinaal houtbewerker begint dan alweer aan een nieuwe opdracht.

Op niveau 3

Naast de werkzaamheden die genoemd staan bij niveau 2, voert de allround machinaal houtbewerker de meer complexe werkzaamheden uit. Bijvoorbeeld het aanpassen van programma's voor CNC-gestuurde machines. Daarnaast bewaakt de allround vakman de voortgang en de kwaliteit van het bewerkingsproces. Ook begeleidt hij andere machinaal houtbewerkers bij hun werkzaamheden.

Op niveau 4

De meewerkend leidinggevende machinaal houtbewerker bereidt de productieprocessen voor. Hij plant en coördineert alle werkzaamheden op de machinale afdeling. Hij geeft leiding aan het uitvoerend personeel en bewaakt het hele productieproces.

Hiervoor overlegt hij met zijn leidinggevende en de werkvoorbereider. Hij is ook verantwoordelijk voor het onderhoud en beheer van de productiemiddelen. Daarnaast voert hij dezelfde werkzaamheden uit als de allround vakman op niveau 3.

Vereiste beroepshouding

De machinaal houtbewerker werkt precies en maatvast. Daarnaast moet hij stressbestendig zijn om ook onder tijdsdruk een opdracht netjes af ronden. Vanaf niveau 3 wordt meer zelfstandigheid verwacht. Ook moet de allround vakman flexibel zijn om makkelijk te kunnen wisselen tussen werkzaamheden. Op niveau 4 is daarnaast het openstaan voor nieuwe ontwikkelingen belangrijk.

Mogelijke werkzaamheden in het leerbedrijf:

- het juiste hout en plaatmateriaal selecteren om dit te bewerken
- snijgereedschappen op machines plaatsen, bijvoorbeeld boren, beitels of frezen
- machines instellen en proefdraaien
- met machines het hout in elke gewenste vorm zagen, schaven, boren en profileren
- programma's voor computergestuurde machines wijzigen (indien nodig)
- zorg dragen voor de machines door ze regelmatig te onderhouden
- meedenken over de aanschaf van nieuwe machines of andere productietechnieken (alleen van toepassing op niveau 4)

Uitstromen

Het kwalificatiedossier Machinaal houtbewerker heeft de volgende uitstromen:

NIVEAU 2	NIVEAU 3	NIVEAU 4
KWALIFICATIEDOSSIER MACHINAAL HOUTBEWERKER		
MACHINAAL HOUTBEWERKER <small>crebo: 95000</small>	ALLROUND MACHINAAL HOUTBEWERKER TIMMERINDUSTRIE <small>crebo: 93533</small>	MEEWERKEND LEIDINGGEVENDE MACHINAAL HOUTBEWERKEN <small>crebo: 94550</small>
	ALLROUND MACHINAAL HOUTBEWERKER MEUBELINDUSTRIE <small>crebo: 93532</small>	
	ALLROUND MACHINAAL HOUTBEWERKER HOUTHANDEL <small>crebo: 93531</small>	

Kerntaken en werkprocessen

Kerntaak 1:

Machinaal houtbewerken

- 1.1 Machinale werkzaamheden voorbereiden
- 1.2 Productiegegevens samenstellen
- 1.3 Hout en plaatmateriaal selecteren, controleren en transporteren
- 1.4 Snijgereedschappen aanbrengen en instellen
- 1.5 Houtbewerkingsmachines instellen
- 1.6 Proefbewerking uitvoeren
- 1.7 Bewerkingen uitvoeren met houtbewerkingsmachines
- 1.8 Bewerkte materialen verpakken
(1.8 alleen voor de Allround machinaal houtbewerker houthandel)
- 1.9 Werkplek opruimen
- 1.10 Klein onderhoud uitvoeren

Kerntaak 2:

Alleen van toepassing vanaf niveau 3

Begeleiden machinaal houtbewerkers

- 2.1 Begeleiden en instrueren
- 2.2 Voortgang en kwaliteit bewaken

Kerntaak 3:

Alleen van toepassing op niveau 4

Afdeling machinaal houtbewerken leiden

- 3.1 Overleg met productieleiding/ werkvoorbereider
- 3.2 Werkzaamheden plannen en verdelen
- 3.3 Teamwerk bevorderen
- 3.4 Werkoverleg met het team voeren
- 3.5 Functionerings-, beoordelings- en sollicitatiegesprekken voorbereiden en voeren
- 3.6 Productieproces bewaken
- 3.7 Productiemiddelen en productieruimte beheren
- 3.8 Afdelingsgegevens administreren en archiveren

Competenties

Voor de uitstromen van het kwalificatiedossier Machinaal houtbewerker zijn verschillende competenties van belang. Een competentie kan op verschillende manieren uitgewerkt zijn. In onderstaande tabel ziet u links de competentie en rechts hoe een competentie in de beroepspraktijk vorm kan krijgen.

Voor meer informatie:
kd@shm.nl
www.shm.nl
www.kwalificatiesmbo.nl

	Competentie	De machinaal houtbewerker kan bijvoorbeeld:
Niveaus 2, 3 en 4	Samenwerken en overleggen	- met zijn leidinggevende overleggen over de opdracht en om uitleg vragen als hij het niet begrijpt. - met collega's overleggen over wie wat doet.
	Vakdeskundigheid toepassen	- snijgereedschappen op houtbewerkingsmachines verwijderen, aanbrengen en instellen. - standaard machinale bewerkingen uitvoeren. - bij CNC-gestuurde houtbewerkingsmachines gegevens wijzigen.
	Materialen en middelen inzetten	- materiaal schadevrij laden en transporteren. - houtbewerkingsmachines gebruiken. - onderhoudsmiddelen en hulpmiddelen kiezen voor het uitvoeren van klein onderhoud.
	Leren	- zijn vakkennis en vaardigheden bijhouden. - zich verdiepen in de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van machinaal houtbewerken.
	Kwaliteit leveren	- werken in het tempo dat nodig is om de planning te halen. - controleren of het werk voldoet aan de kwaliteitsnorm.
Niveaus 3 en 4	Instructies en procedures opvolgen	- zich bij alle werkzaamheden houden aan procedures en voorschriften.
	Aansturen	- medewerkers aanspreken op onveilig gedrag. - medewerkers bijsturen als dit nodig is.
	Analyseren	- gegevens analyseren en combineren tot gebruiksklare productiegegevens.
Niveau 4	Begeleiden	- medewerkers motiveren.
	Aandacht en begrip tonen	- naar medewerkers luisteren en met hen meedenken.
	Ethisch en integer handelen	- verschillen tussen de medewerkers accepteren. - discreet omgaan met vertrouwelijke zaken.
	Formuleren en rapporteren	- afspraken gemaakt tijdens het werkoverleg vastleggen.
	Plannen en organiseren	- de voortgang van het productieproces bewaken.
	Bedrijfsmatig handelen	- er op toezien dat verspilling, stagnatie of inefficiënte werkmethoden worden voorkomen.
	Met druk en tegenslag omgaan	- medewerkers goed blijven begeleiden bij stress en tegenslag.